

ENTREVISTA A PACO MIR

Un Tricicle apassionat per les històries d'aranyes

Tothom sap que Paco Mir és un dels membres més esbojarrats del Tricicle. Al marge de la seva activitat teatral, Mir és un dibuixant mandrós, que, a mitjan anys setanta, va publicar al «TBO» unes bestieses superdivertides

SEBASTIÀ ROIG

N'estic fart, de llegir a les revistes modernes que David Byrne és el Leonardo da Vinci del segle XX. Els adeptes de Byrne proclamen amb grandiloqüència, amb incredulitat, que el músic és genial i polifacètic. Oh, Zeus!, com si la genialitat i la facialitat fossin patrimoni mundial d'aquest subjecte, en comptes d'estar repartida entre un pilot de veïns de l'anomenada aldea global... Quina gràcia! Com poden els ianquis coronar Byrne com un Leonardo, quan el benvolgut cantant no sap fer ni un gargot? Rebel·lem-nos contra aquest estat de coses, contra aquest provincianisme arribat des dels EUA. Posats a reivindicar talents, val més que reivindicuem el de Paco Mir: un senyor tan creatiu com qualsevol americà i que, a més a més, fa meravelles amb un llapis i un tros de paper Guarro. Per descomptat, si Paco Mir decideix gravar un disc algun dia, no pateixin: també ens el comprarem.

El contracte del dibuixant

Qui devia arribar abans al món: l'enamorat del mim i la pantomima, o l'enamorat de les vinyetes i els ninots? Això, no ho sabrem mai. Només hi ha una cosa certa: els camins de l'humor són inescrutables i, des de molt jovenet, Paco Mir va estar vinculat a la creació de gags.

– Com va ser que entrés a dibuixar al «TBO»?

– Hi vaig entrar de rebot, perquè el meu padastre era el metge del director del «TBO», el senyor Viñas. En aquella època jo dibuixava humor negre i el meu padastre em va dir que coneixia el director. Així doncs, hi vaig entrar de molt mala gana, perquè gairebé em van obligar a ensenyar-li els dibuixos.

– Suposo que els va trobar interessants...

– De tots els que li vaig presentar, li'n va agradar un: era una màquina de tabac, d'aquestes de bar, on hi havia un tio a dintre, que era qui tornava el tabac i el canvi. Llavors, el Viñas em va dir: «coses com aquestes, a lo millor...». Un cop a dintre del «TBO», vaig conèixer el Tha i el Sirvent, que treballaven fixos allà a dins. D'entrada em van mirar molt malament, com dient: Aquest, a què ve? Amb aquest pijales, què volen que fem?

Mir també va publicar a «El Habichuelo», suplement de «TBO».

– Potser no va ser un amor a primera vista, però el cert és que vostè, el Tha, el Sirvent i el Bigart van acabar fent un equip que va revolucionar la concepció habitual del «TBO».

– Bé, el Bigart va arribar un xic més tard. Però va coincidir que tots teníem ganes de fer coses, i la història va sorgir espontàniament. Al «TBO» hi havia la secció «Mosaicos», composta per un acudit, una tira de dues vinyetes, una tira de tres... Una cosa espantosa, per entendre'ns, on, a la mateixa pàgina, hi havia vuit idees diferents de vuit dibuixants diferents. Vam proposar de canviar-ho i, com que el Viñas estava tan desesperat i el «TBO» tocava fons, ens van dir que sí. I el resultat del canvi es va traduir en «La Habichuela».

– Doncs la reconversió no està gens malament. Van aconseguir que una cosa que era carca, gràcies a «La Habichuela», es convertís en un producte modern i delirant. Com si Beckett, en comptes del teatre, s'hagués dedicat a la historieta.

– «La Habichuela» primer era una pàgina superfarcida d'idees, perquè si alguna cosa ens sobrava, precisament, eren les idees. Potser hi havia trenta idees a cada pàgina. I també vam instal·lar el Premio Habichuela, que era una cosa totalment artesana. Fins i tot, al primer premi li vam entregar el premi personalment. Ens feia tanta il·lusió que vam agafar el cotxe i vam anar a Calella, per entregar l'«habichuela» dibuixada al guanyador. Construïem el premi amb un airon-fix d'aquests de vellut, amb un fesol pintat: una cosa força horrible, i el vam dur al noi de Calella. El pobre ni s'ho creia.

– A partir de «La habichuela», la presència del col·lectiu va guanyar terreny a les pàgines del «TBO».

– El Viñas potser va veure com una mica la llum, enmig de tanta foscor. Ens va oferir de fer els quinzenals del «TBO», que sortien a 36 pàgines cada quinze dies. Aquí vam comptar amb la col·laboració de l'E-segè i d'algun altre dibuixant. Però, vaja, cinc persones dibuixaven aquesta quantitat de pàgines en un temps ridícul. L'etapa, però, va ser molt divertida: treballàvem a la nit, només per al «TBO»; teníem moltes idees, i com que s'havia de tancar el número, de vegades sortien pàgines completament en negre o tot en blanc, amb títols com «Nieve», perquè no hi havia més remei. Durant una temporada, el Tha va fer la mili. Llavors, només ens podia enviar dibuixos i nosaltres hi posàvem el text... De fet, hi havia moments molt macos: quan l'un dibuixava amb llapis, l'altre passava a tinta, l'altre a color i un altre feia el guió.

– Bufa! Era com el camarot dels germans Marx, però amb dibuixants entrant i sortint, ara sí, ara també... Als ninotaires habituals de la casa, els devíeu deixar els esquemes fets una coca.

– Una de les revolucions que vam implantar al «TBO» va ser la de no passar pel control de qualitat. Abans, tu presentaves una història al director, amb l'esborrany a llapis; la corregia. Hi tornaves amb la pàgina entintada i textos a llapis, la tornava a corregir. Passaves els textos a tinta, ho corregia un altre cop. De vegades ell mateix recorregia coses que ja havia corregit. I coses com ara «melmelada de gerd», passaven a ser «melmelada de taronja», i no entenes què tenien a veure.

Però amb la qüestió de les presses, com que havíem d'entregar cada quinze dies, vam dir que no podíem estar esperant el seu vist-i-plau. A partir d'aquí, van començar a sortir coses impensables al «TBO»: il·lustracions d'una pàgina sencera i coses d'aquestes. Aviat, però, ens vam trobar amb un fre: els subscriptors del «TBO» van dir que què era allò i que si no parava, es donaven de baixa.

– Vostè em perdonarà, però jo em pensava que hauria passat ben bé tot al contrari.

– No, no. D'acceptació entre els joves, en va tenir força, però la revista vivia dels avis que vivien del «TBO» pels nés. No eren els nés qui el compraven, sinó els adults. I això va ser una mica el final de

Paco Mir, un dels membres del Tricicle.

tot: les queixes van coincidir amb l'entrada d'un tio nou, superfan del «TBO» de tota la vida, que no veia bé el que feïem. Jo me'n vaig anar a la mili i, quan vaig tornar, el José Luis Martín, que llavors dirigia «El Jueves», ens va proposar de fer-hi «La Habichuela». Així van néixer el col·lectiu Cuatrimonia 4 i la secció «El Miércoles Mercado».

– Potser «El Miércoles Mercado» no es passa tant de la ratlla com «La Habichuela».

– De fet, va néixer amb el mateix esperit de «La Habichuela». Però quan va entrar José Luis Erviti a «El Jueves», la va trobar massa barroca i ens va demanar que hi poséssim menys idees. Tot i això, malgrat els canvis que ha patit, encara continuem fent-la una mica per romanticisme.

– Avui, amb els maldecaps que deu tenir, ¿encara li queda temps per dibuixar?

– Sí, sí. Encara ens trobem de tant en tant i fem coses per a la pàgina setmanal d'«El Jueves». Potser amb el Tha no ens veiem tant, però amb el Sirvent i el Bigart fem guions per a Catalunya Ràdio, i anem preparant coses que encara no surten.

– L'etapa actual del «TBO», com la veus?

– No m'entusiasma. No m'atreu com a lector.

– Com a historietista, les teves pàgines solen recolar més en el text que en el dibuix.

– Sóc un dibuixant una mica mandrós. Si el que t'importa és explicar una història, de vegades, recrear el dibuix és lent. El tipus d'humor que més m'ha agradat és l'absurd, i aquest tipus de còmic també entronca amb les feines posteriors que hagi pogut fer amb el Tricicle.

– Veurem aviat un nou àlbum de còmics de Paco Mir?

– M'agradaria treure una recopilació de les històries d'aranyes. M'hi hauré de posar algun dia, perquè quan me n'adono ja se m'ha escapat Sant Jordi o les fires del còmic. Però ara ja no dibuixo tant. Em dedico més a escriure guions: d'humor, per a telesèries o cinema. ■